

o'xshashliklar, qoraqalpoq va turkman tillari fonetikasi va leksikasi, qoraqalpoq va turkman tillaridagi alohida so'zlarning semantikasi, ayrim frazeologizmlarning xususiyatlari bilan o'xshash va farqli tomonlari, shuningdek, tadqiqotda, qoraqalpoq va turkman tillarining o'zaro ta'sirini qiyoslash usuli bilan aniqlanadi va bu ikki til tarixini chuqur o'rganishga qaratilgan muhim ilmiy ishlardan biri hisoblanadi.

Bundan tashqari yana bir muhim ish haqida aytib o'tishimiz joiz. T.Bayjanov "Qoraqalpog'iston maktablari-da turkman tilini kompetensiyaviy yondashuv asosida o'qitishning pedagogik tizimi" nomli ilmiy ishida turkman tilini o'qitishda shaxsning motivatsion va irodaviy xususiyatlarining lingvodidaktik tamoyillari, multimedia, illyustrativ-intensiv usullar va xalqaro baholash dasturi (PI-SA) bo'yicha integratsiyalashgan texnologiya asosidagi mashq va topshiriqlardan mutanosib foydalanish samaradorligini tadqiq qildi.

O.Chommadov ham "Türkmen diliniň ata dialekti" (1975) nomli ilmiy asarida Qoraqalpog'istonda yashagan turkmanlarning ona tiliga oid materiallarni ham o'rgangan. Uning izlanishi natijasida "Türkmen diliniň ata dialektiniň kâbir morfologik âyratynlyklary" va "Türkmen diliniň

ata dialektiniň kâbir leksik âyratynlyklary" nomli ilmiy maqolalari chop etilgan. Keyinchalik, 1975-yilda fan nomzodi ilmiy darajasini olish uchun dissertatsiyasini himoya qildi [13:2].

Qoraqalpog'istonda o'zbek va qoraqalpoq tillari davlat tillari hisoblansa ham, mamlakatimizning odilona siyosati tufayli hech qaysi kam sonli xalq vakillarining tili kamsitilmaydi. Jamiyatda o'sha tilning ijtimoiy xizmatlari qo'llab-quvvatlanadi va til taraqqiyoti uchun barcha shart-sharoitlar yaratib berilgan. Kam sonli millat vakillarining ham o'z ona tillarida o'rta va oliy ma'lumot olishlari uchun imkoniyatlar mavjud [14:109].

Xulosa qilib aytganda, bir til bilan boshqa til o'rtasida umumiylik va o'xshashlik mavjudligi bu tillarning qarindosh tillar ekanligi va bu tillar o'rtasida so'nggi paytlarda so'z almashinuvi sodir bo'lganligidan dalolat beradi. Bunday so'zlashuv hodisalarining tilda namoyon bo'lishi yoki bir tilning boshqa tilga ta'siri ikki xalqning hozirgi va o'tmishdagi til munosabatlaridan dalolat beradi.

Umuman olganda, hozirgi vaqtda Qoraqalpog'iston turkmanlari tilini o'rganish tillararo o'zaro bog'liqlik muammolarini hal etishda muhim ahamiyatga ega deb hisoblanadi.

Adabiyotlar

1. Türkmen diliniň düşündirişli sözlügi. T. 1. a-ž. –Aşgabat: 2016.
2. Nartyýew N. Häzirki zaman türkmen dili (leksika). – Aşgabat: 2010.
3. Түркмен дилинің тарыхы. Бегмырат Вейисов. –Ашгабат: "Магарыф" 1992.
4. Magtymguly "Turan". –Aşgabat: 1991.
5. Аразкулыев С. Гарагалпагыстан АССР-нің Дөрттул районындағы түркмен геплешиклери. –Ашгабат: 1961.
6. Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб масалалари: ривожланиш истикболлари" мавзусидаги илмий-назарий анжуман материаллари.
7. Курбаниязов Г.А. Қорақалпоғистондағы лисоний вазият. –Тошкент: 2021.
8. Махмуд Қошғарий. (Туркий сўзлар девони),"Девон луғот ат-турк"1-жилд. 1960.
9. Рашид ад-Дин. Сборник летописей. -М. Л.: 1952, Т.1, кн. 1.
10. Баскаков Н.А Каракалпакский язык Т.1 -Москва: 1951. Т.1.
11. Курбониев Г. Қорақалпоғистон ахалисининг тили хақида. – Нукус: 2006.
12. Бондалетов В.Д. Социальная лингвистика. –М.: 1987.
13. Чоммадов О. Ата диалектиниң лексика-семантика айратынлыклары -Ашгабат: "Ылым", 1980.
14. Курбониев Г. Қорақалпоғистон таълим тизимида миллий тилларнинг роли. 2008.

REZYUME. Ushbu maqolada turkman tilining o'rganilishi tarixi va tilda yuzaga kelgan fonetik, morfologik o'zgarishlar, tilning bilingvizm masalalari hamda turkman tili bo'yicha bir nechta ishlar haqida to'xtalib o'tildi.

РЕЗЮМЕ. В этой статье рассматривается об истории изучения туркменского языка и фонетических, морфологических изменений, происходящих в языке, вопросах билингвизма языка, а также о нескольких работах по туркменскому языку.

SUMMARY. This article describes the history of the study of the Turkmen language and phonetic, morphological changes occurring in the language, issues of bilingualism of the language, as well as several works on the Turkmen language.

СӨЗЛИК – РУЎХЫЙ ҚӘДИРИЯТ

У.Байқабылов – доцент

Шыршық мәмлекетлик педагогикалық университети

Т.Төрткулбаева – филология илимлари бойынша философия докторы, доцент

Әжонияз атындағы Нөкис мәмлекетлик педагогикалық институты

Таянч сўзлар: луғат, тиллараро муносабатлар, лексикография, лексик бирликлар, терминология.

Ключевые слова: лексика, межязыковые отношения, лексикография, лексические единицы, терминология.

Key words: vocabulary, interlingual relations, lexicography, lexical units, terminology.

Барлық илим тарауының жетискенликлери де адам өмириниң, жәмийет мүтәжликлерин қандырыўға бағдарланғанлығы ҳақыйқат.

Әйемги сөзлик өзге тиллердиң сөзлерин түсиндириў максетинде ерте заманларда дөрелген. Грекияда б.э.б. V әсирде, Хиндстанда б.э. XII әсирде ("Хема-чандра"), Ресейде XIII әсирден баслап сөзликлер дүзилген. Түркий халықларының дәслепки сөзлиги XI әсирде жазылған Махмуд Қашғарийдиң "Девони луғат-ат-турк" мийнети болып есапланады. Кейин ала еки тиллик ямаса көп тиллик сөзликлер дөрелди. Мысалы, араб-парсы, түрк - монгол сөзлерин салыстырыў бойынша Замахшарийдиң "Мукаддимат әл-адаб" сөзлиги (XII әсир), Әбу Хайянның "Китаб әл-идрак Ли-Лисан әл-атрак" атлы қыпшақ тилиниң грамматикасы менен сөзлериниң топламы (XIV әсир), Жамал әд-Динниң араб-қыпшақ сөзлиги сыпатында дүзилген "Буғат әл-муштақ" (XV әсир) мийнетлери. Қазақ тилиниң сөзликлери 1860-жыллардан баслап жарық көре баслады. Сөзликтиң жәмийетлик хызметиниң мазмунлы өзгешелиги: тийкаргы дереги сыпатында тез

мағлыўмат алыўға болады; сөзлердиң мәниси менен дурыс колланылыўы ҳақкында нормативлик бағдар береді хәм т.б. Сөзлик дүзиўдиң усылын, теориясы менен тәжирийбесин, технологиясын лексикография тараўы изертлейди [1].

Деректаныў илимлериниң максети адамзаттың материаллык мүтәжликлерин тәмийинлеп, турмыс тиришилигин жеңиллетиў менен дәўирге сәйкес талапларын қанааатландырыў болса, гуманитар илимлердиң, соның ишинде тил билиминиң нәтийжелери усы тараўға байланыслы жаңалықлар ашып, илимий бағдарларды қәлиплестириў менен, тилди үйретиў методикасына тийкар салыў менен бирге, белгили бир халықтың илими тәбиятынан мағлыўмат бериўши сөзлик қорының тарийхын, бүгинги-кешеге өзгерислерин өлшеп ғана қоймастан, сол халықтың этнолингвистикалық қәдириятларын, руўхый байлығын таныў менен танытыўға, көзқараслары позициялары хәм философиялық ой-пикирлерин әўладтан-әўладқа жеткерийге хызмет етеди. Бул хызметти орынлаўда, әсиресе, тил илиминиң

лексикография тарауы оғада үлкен әхмийетке ийе. «Лексикография» термини хәзирги ўақытта негизинен төмендегише мәниде қолланылып келеди: 1) сөзликлерди дүзиў принциптерин изертлейтуғын илим, сөзлик дүзиў теориясы; 2) сөзлик дүзиў жумысы; 3) бир тилдеги сөзликлер топламы; 4) бир елдеги сөзликлер топламы (Ахманов О.С., Берков В.П.). Тил билиминин лексикография тарауы сөзликлер дүзиўдин теориясын, оның әмелий өзгешеликлерин, яғный теориялық лексикография лексикалық бирликлерди саралаў, сөз дизбегиниң көлеми менен сыпаты, материалларды жайластырыў қағыйдалары, сөзлик макаланың дүзилиси, сөзлик анықламаның түрлери, лексикалық бирлик ҳаққында мағлұмат т.б. сыяқлы мәселелерди изертлеў, сөзликлердин типологиясын дүзиў, лексикография тарийхын илимий көзкарастан изертлеў сыяқлы әхмийетли мәселелерди изертлеў менен шуғылланады. Ал, әмелий лексикография сөзликлер дүзиўди, сөзлик материалларын топлаў хәм сақлаўды мақсет етсе [1], оның нәтийжеси сөзликлер мынадай жәмийетлик әхмийетли хызметлерди атқарады: 1) тил үйретиў; 2) ана тилди нормалластырыў; 3) тиллер аралық байланыс; 4) тил лексикасын илимий тийкарда изертлеў [2]. Сонлықтан лексикография илими тил билими тараўындағы изертлеўлер ушын әхмийетли болыўы менен бирге, жәмийетлик руўхый өмириндеги ызамлы мәдений мийрасы - сөзликлердин өзгешеликлерин танытыўға хызмет етеди.

Бизиң бул мақаламыз қазақ тил билиминин лексикография тараўының негизги мәнислери хәм түсиниклерине байланыслы аз-кем сөз қозғаў менен бирге, аталған илимий-әмелий хызмет пенен, яғный лексикографияның тарийхы менен, теориясы менен шуғылланып, өзгеше мектеп қәлиплестирген филология илимлериниң докторы, профессор М.М.Малбақовтың илимий хызметине, теориялық пикирлерине арнадык.

Малбаков Мырзаберген Малбақ улы 1955-жылы 50-майда Ақтөбе ўалаятында туўылған. С.М.Киров (хәзирги әл-Фарабий) атындағы мәмлекетлик университетиниң филология факультетин табыслы питкерип, мийнет жолын Республикалық Китап палатасы, Республикалық Киап музейинде хызмет етиўден баслаған, болажақ илимпаз ҳақыйкый илимий жолын Илимлер академиясының Тил билими институтына келгеннен баслайды. Институтта үлкен лаборант, киши илимий хызметкер, үлкен жетекши, бас илимий хызметкер басқышларынан өткен, ол бүгинги күни қазақ тил билиминин көрнекли алымларының қатарынан орын алып отыр.

Профессор М.Малбақов Институттың тил тарийхы хәм диалектология бөлиминиң баслығы, институт директорының орынбасары хызметлерин, 2011-жылдан баслап усы ўақытқа шекем сол институттың директоры лаўазымын абырой менен атқарып келеди. «Қазақ лексикографиясының тарийхы (XVIII. 1917) темасында кандидатлық, «Қазақ тили түсиндирме сөзлигиниң структуралық тийкарлары» темасында докторлық диссертация қорғаған, яғный негизги илимий бағдары лексикография тарауы болған профессор М.Малбақов аталған илимге: «Лексикографияның теориясы сөзлик дүзиў тәжирийбесин жуўмақлап, системаға салады, сөзликлердин тарийхый көзкарастан қәлиплескен жанрларын жетилистириўдин теориялық мүмкиншиликлерин изертлейди. Сөзликлерди дүзиўдин принциптери менен усыл, методларын жаратады. Лексикографияның теориясындағы негизги мәселе сөз дизбегиниң қурамы менен сөзлик макаланың дүзилиси ҳаққында. сөзликлердин типлери ҳаққындағы илим» [2] деген анықлама берип, хәзирги сөзлик түрлерин: «1) ағымдағы тил сөзлиги; 2) хәзирги заман тили сөзлиги; 3) миллий идеяға тийкарланған, тарийхый принципке тийкарланған сөзлик» [2] деп бөлип көрсетеди.

Алым қазақ тил билиминде бириншилерден болып лексикография тараўының негизги түсиниклерине анықламалар берип, олардың уксаслықлары менен

өзгешеликлерин ажыратып көрсетеди. Мысалы, алымның: «Дүнья лексикографиясындағы тәжирийбе бойынша, хәзирги тил сөзлиги өзиниң хронологиялық шегарасы бойынша тил тарийхындағы бир ғана тарийхый дәўирди, соңғы дәўирди өз ишине алады. Ал ағымдағы тил сөзлиги болса, сол дәўирдиң ишиндеги соңғы дәўирди ғана қамтыйды. Аталған сөзликлердин улыўма халықлық тилдиң сөзлиги түринде де, әдебий тилдиң сөзлиги түринде де дөрелиўи мүмкин. Бул сөзликтин адресатына, авторлық идея хәм мақсетке байланыслы» [2] деген мәнили илимий көзкарастан да, әмелий тәрепинен де әхмийетлилиги жоқары.

Лексикография тараўындағы мийнетлерди тийкар ете отырып, биз сөзлик түрлерин хәр түрли параметрлери бойынша төмендегише жиклеп отырмыз:

1) жанрлық сыпатына қарай: энциклопедиялық; түсиндирме; тарийхый; еки тиллик (көп тиллик) аўдарма; тил үйрениў; этимологиялық; аймақлық (диалектологиялық); синонимлик; антонимлик; омонимлик; тараўлық, еки тилли (көп тилли) анықтамалық, түсиндирме терминологиялық; қосымталылық (сөз дизбеклери); фразеологиялық; орфографиялық; орфоэпиялық; ономастикалық; грамматикалық; жийилик; кери әлипбелік; тематикалық; жекелеген авторлар шығармаларының сөзлиги; туўынды сөзлер сөзлиги хәм т.б. Буның ишинде түсиндирме сөзликлер жасалыў мақсетине, көлемине, сөзликте қамтылатуғын материалдың хронологиялық шегарасына қарай: әдебий тилдиң түсиндирме сөзлиги, халық тилиниң түсиндирме сөзлиги, халық тилиниң тезаурус сөзлиги, түсиндирмели энциклопедиялық универсал сөзлик болып бөлинеди.

2) қолланылыў сыпатына қарай: нормативлик, академиялық (түсиндирме сөзликлер); пәнлер аралық, тараў аралық, улыўма, анықтамалық, нормативлик (тастыйықланған), салыстырмалы (альтернативалы) (терминологиялық сөзликлер).

3) көлемине қарай: толық (үлкен), орташа, қысқа (киши, қалта сөзлиги).

4) дәўирлерди қамтыўына қарай: синхронлық, диахронлық. Буның ишинде диахронлық сөзликлер перспективли, ретроспективли этимологиялық, ретроспективли тарийхый-тиркеўши сөзлик болып бөлинеди.

Лексикография тараўының жедел раўажланыўына байланыслы тарийхый бағдардағы сөзликлердин мынадай жаңа түрлери дүзилмекте: тарийхый этимологиялық, тарийхый-диалектологиялық, тарийхый-этнографиялық, тарийхый-аймақлық хәм т.б. [3].

5) дүзиліс технологиясына қарай: әйемги (кітап түриндеги), автоматлық (электронлық). Кітап түриндеги сөзликлер көпшиликке жүдә таныс болса, хәзирги қазақ электронлық сөзликлери, негизинен, аўдарма, тараўлық хәм улыўма терминологиялық сөзликлер болып келеди.

Лексикография тараўының негизги мәселелериниң бири сөзлик дүзиўдин принциптери. Алымлар бундай принциптерди төмендегише жиклеп көрсетеди: 1) хронологиялық тарийхый принцип, 2) жийилик принцип. 3) логикалық принцип, 4) филологиялық принцип.

Енди усы принциптерге қысқаша сыпатлама берип өтейик. Хронологиялық тарийхый принцип XIX әсир жаңалықлары менен киритиў элементлерин қамтып, толық семантикалық дүзиліслерин көрсетиў ушын пайдаланылса, жийилик принципке текстік материалдардың толық жыйынтығы болған ўақытта ғана жүгиниўге болады. Ал, логикалық принцип дәстүрли түрдеги сөзлик ушын толық түрдеги принцип болып саналмайды. Өйткени туўра мәнисинен аўыспалы мәниге шекемги сыпатлаўдың логикасы турақлы үзликсиз раўажланып отыратуғын тәбийий тилди шын мәнисиндеги объективлик көриў имканиятын бермейди. Сол

себеппи логика хронологиялық принципті басшылыққа алыуға болады. Сонлықтан филологиялық принцип ұақыт, кеңіслік пенен жәмийеттік жақтан хәм хәр қыйлы жазба деректаныулардағы сөзлердің эволюциясын сыпатлауда негізге алынады [4]. Қазақ лексикографиясының мәнісі жағынан терең изертлеген профессор М.Малбақов бул тараудың алдында турған илимий мәселелерді төмендегіше дизбеклеп көрсетеді: сөзлік дүзиудің баслы принциптерін, сөзлікте қамтылатуғын негізгі параметрлер курамын анықлау; сөзліктің нысанға, көлемге, адресатқа байланыссы баслы типтері менен жанрларын ажырату; аударма сөзлік дүзиудің баслы принциптерін, тууыс тиллердің аударма сөзліктерін дүзиудің өзгеше айрықшалықтарын анықлау; ареаллық хәм аймақтық, этнографиялық көнлікпелерін ашыудың, тилтаныушылық, мәдениеттаныулық, этнографиялық қадириятларды лексикографиялаудың ызыамлылықтарын белгілеу; оқыу сөзліктерін курамы хәм дүзилісін айқындау; лексикографиядағы норма хәм нормативилік мәселелерін саралау; жергиликли қолданыудағы хәм аймақтық лексикаға жататуғын сөз курамын, халықтық кәсіптік лексиканы, ески хәм жаңа сөз қолланыуларды, китабий, өзлестирме лексиканы, илимий терминологияны ауызеки сөйлеу тили элементтерін, фразеологизмдерді, тууынды, көмекши хәм мәнилі сөздерді, дара атлықтарды хәм т.б. лексикографиялаудың жолларын, усыл-методдарын түсіндиру хәм т.б. [4].

Хәзиргі ұақытта сөзліктердің түрлері жүдә көптеп ушырасады. Профессор М.Малбақов солардың ишиндегі қазақ тили түсіндірме сөзліктерін дүзилісін жетилистиру жумысларында универсалластыру жолын таңлаудың, яғный ауызеки хәм жазба әдебий тилдің, илимий тилинің (әсиресе, қазақ филологиясының), илимий-техникалық шығармалар тилинің, баспасөз тилинің, актив типі сөзліктер дүзиу зәрурілігін айтып өтеді: «Себеби бул жол түсіндірме сөзлікті елдің ишиндегі хәм сыртындағы халыққа улыуа көпшиликке түрлі жәмийеттік, кәсіптік топар ұзқиллерінің бәрине түуел күнделікли зәрур китапқа, шын мәнісіндегі «Халық китабы»на, англичан сөзлігі М.Матьюз айтқанындай, «муқаба ишиндегі китапханаға айналдыру» [5].

Бундай универсал типтегі сөзлікке алым былайынша сыпатлама береді: «Сөзліктің бул түрі өз бойында тил билиминде дүзилген тараулық сөзліктер-

дің (орфографиялық, орфоэпиялық, этимологиялық, тарихый, диалектологиялық сөзліктер, сөз дизбеги, өзлестирме сөзлер сөзлігі, синонимлер менен антонимлер сөзлігі т.б.) қасиеттерін жыйнақлауғын сөзлік.

Сөзлік - бир тилдегі лексикалық бирліктер жыйынтығы ғана емес, ол өзинің максети менен арналған адресатына байланыссы бир неше хызмет атқарады.

Хәзиргі қазақ тили лексикасын үйрениу үшін қазақ тилинің сөзлік курамындағы сөзлерді изертлеп, олардың стильлік айырмашылықтарын билиу керек. Ол үшін қазақ тилинің сөзліктерін пайдалана билиу зәрур. Сонлықтан ең алды менен сөзлік деген не екенлігін, олардың қандай түрлері болатуғынлығын билиу тийіс.

Сөзлік деген термин – басында бир-ақ мәніні атау болғаны менен, хәзир түрлі мәнилі, кең мәнісін сөз. Бул улыуа мәнісінде сөзлік қор деген ұғымды да түуел өз ишине алады. Буны ески түркі тилдерінде сөзлік деп те атаған. Солай етип, сөзлік дегеніміз – белгілі бир тилдің сөзлік курамындағы улыуа яки белгілі бир тараудағы жеке сөзлердің алфавиттік тәртіп пенен дизилип, системаға түскен түрі [6].

Сөзлік китап болып, басылып шығуы да, қолжазба сыпатында көширилип, таралуы да мүмкін. Бундай сөзліктердің жыйнақты аты - лексикография деп аталады.

Лексикография грекше - жазаман деген еки сөзден жасалған. Буның мәнісі бир тилдегі сөзлерді жыйнап, курастырып, системаға келтиріп, сөзлік етип шығару дегенді аңдатады. Хәзиргі күнде бул термин бир тилдің түрлі сөзліктерін тийісін жыйнағы деген түсинікте қолланылады. Ерте заманлардағы әдебиетте буны гейде глоссарий деп атаған (тарихый-илимий әдебиеттерде ушырасады).

Глоссарий деген сөздің мәнісі - қыйын сөзлердің коментариялы системасы деген мәніні билдиреді, сонлықтан оны - гөнери́п, сийрек ушырасатуғын сөзлердің түсіндірмесі деген дурыс, өйткени оған улыуа халықтық сөзлердің көпшілігі кирмейді, көлемі киши, саны жағынан аз, көбінесе ескірген текстерді түсіндируге ғана арналған жәрдемши қурал болған [6]. Солай екен, Мырзаберген Малбақ улының тил билимінің көрнекли ұзқили ғана емес, тил сиясатына қатнасты ойлары менен көзге түскен.

Әдебиеттер

1. Аханов К. Тіл білімінің негіздері. -А.: 1993.
2. Болғанбаев Ә. Қазақ тілінің лексикографиясы. -А.: 1988.
3. Байқабилов У., Дуйсабаева Д. Қазіргі қазақ әдеби тілі. -Т.: 2015.
4. Дуйсабаева Д. Қазіргі қазақ әдеби тілі. -Т.: 2021.
5. Хасенов Ә. Тіл білімі. -А.: 2007.
6. Хасенов Ә. Тіл білімі. -А.: 2003.

РЕЗЮМЕ. Ушбу мақолада қозок тили таълимининг лексикография соҳасига оид асосий тушунча ва тушунчалар талқин қилинади. Шунингдек, филология фанлари доктори, профессор М.М.Малбақовнинг илмий фаолияти ва назарий хулосаларига тўқталиб ўтилган.

РЕЗЮМЕ. В данной статье раскрыты основные понятия и понятия, относящиеся к области лексикографии казахского языкового образования. Также обсуждалась научная деятельность и теоретические выводы доктора филологических наук, профессора М.М.Малбакова.

SUMMARY. This article reveals the basic concepts and concepts related to the field of lexicography of Kazakh language education. The scientific activities and theoretical conclusions of Doctor of Philology, Professor M.M. Malbakov were also discussed.

С.МӘЖИЙТОВ ШЫҒАРМАЛАРЫНДА ФРАЗЕОЛОГИЗМЛЕРДІҢ ҚОЛЛАНЫЛЫҢ ӨЗГЕШЕЛІКТЕРІ

Б.Г.Диланов – филология илимлерінің кандидаты, доцент

Қарақалпақстан Республикасы Педагогларды жаңа методикаларға үйретуі миллий орайы

Таянч сўзлар: иборалар, бадий асар тили, шахсий услўб, вариантлик, инверсия, симметрик икки компонентли иборалар.

Ключевые слова: фразеологизмы, язык художественного произведения, индивидуальный стиль, вариативность, инверсия, симметричный двухкомпонентный фразеологизм.

Key words: phraseological units, language of art work, individual style, variability, inversion, symmetrical two-component phraseological unit.

Хәр қандай көркем сөз шебері өзинің шығармаларында улыуа халықтық тилден өзинің дөретуішілік стилине сәйкес тил қуралларын пайдаланады. Биз өзимиздің бул мақаламызда XIX әсирдің ақыры XX әсир-

дің басында жасаған шайыр, драматург, аудармашы, дәслепки әлиппе хәм бир неше сабақтықлардың авторы Сейфулғабийт Мәжйитовтың шығармаларында турақты сөз дизбеклерінің өзине тән қоллынылуы өзгешели-